

Tereza Neumannová

**Kolektivní román v dánské literatuře: pokus o definici literárního žánru na základě děl
H. C. Brannera, M. A. Hansena, H. Kirka a H. Scherfiga**

(diplomová práce na UK FF – Ústav germánských studií 2008)

Diplomová práce Terezy Neumannové se zabývá pojmem „kolektivní román“. Na základě analýzy několika vybraných dánských románů, které jsou tímto termínem někdy označovány, se autorka pokouší dojít k definici tohoto literárního žánru. Výchozím bodem diplomandčina zkoumání je fakt, že navzdory častému výskytu v severských literárněhistorických pracích nebyl tento termín dosud zcela uspokojivě definován.

Práce má osm hlavních částí, z nichž (pomineme-li úvod a závěr) části 2-5 a 7 se týkají obecných aspektů dané problematiky a část 6 sestává z konkrétních analýz čtyř dánských románů – *Fiskerne* (1928) Hanse Kirka, *Legetøj* (1936) H. Ch. Brannera, *Nu opgiver han* (1935) M. A. Hansena a *Det forsømte Foraar* (1940) Hanse Scherfiga. Jednotlivé řazení kapitol dává vcelku smysl, ale zařazení kapitoly „Ideologické a socio-ekonomické pozadí“ až za kapitolu 6 pokládám za značně nevhodné – takovéto pojednání mělo přijít dříve, rozhodně ještě před kapitolou 6.

V těch částech práce, které pojednávají o obecných aspektech, diplomandka prochází a sumarizuje sekundární literaturu k dané problematice a činí tak většinou přehledně a jasně, ale k poznatkům různých badatelů a kritiků nepřidává příliš svého. Například v oddílu 3.1 sice nejprve zajímavě otevře otázku definice příbuzných pojmů jako „skupina“, „kolektiv“ a „společenství“, ale toto pojednání vyzní do ztracena, neboť autorka se nakonec rozhodne, že zmíněné tři výrazy bude v práci používat synonymně a že si tedy pod fenoménem, kterým se zabývá, má čtenář představit „jakýsi průnik obsahů těchto tří termínů“ (10). Jelikož tento průnik už není dále specifikován, lze říci, že diplomandka tak vlastně rezignuje na vytvoření jemnějšího pojmového rozlišení. Otázkou je, jaký účel oddíl 3.1 potom vůbec má, kromě toho, že čtenáře seznamuje s tím, jak na danou problematiku nahlízejí různí autoři sekundární literatury. Podobného charakteru jsou i některé jiné části práce, například oddíl 4.1. Jinými slovy, diplomandka se příliš opírá o sekundární literaturu, aniž by si od ní vytvořila dostatečný odstup a snažila se vymezit svou vlastní pozici. Jako další, drobný příklad tohoto lze uvést druhý odstavec na str. 84, kde, zdá se, diplomandka nekriticky přijímá problematiku tvrzení Hyltofta Petersena, že literární termíny „realismus“ a „sociální realismus“ v podstatě znamenají totéž. Navzdory takovýmto nedostatkům v práci se sekundárními prameny lze nicméně diplomandčinu závěrečnou definici (87) kolektivního románu přijmout, vychází totiž z promyšleného spojení poznatků ze sekundární literatury a z autorčiných vlastních analýz konkrétních románů v kapitole 6.

Pokud jde o formální aspekty práce s primární a sekundární literaturou, diplomandka naplňuje standardy odborné práce celkem uspokojivě, ale rozhodně ne bezchybně. Vytknout jí lze například nevhodně zvolené překlady některých termínů. Například „cutting“ v daném kontextu (13) je velmi nešťastně přeloženo jako „řezání“, mnohem vhodnější by byl „střih“. Méně nešťastné, avšak rovněž ne úplně vhodné, je Grundtvigovo „veselé“ (72) křesťanství, zde by se spíše hodilo adjektivum „radostné“. Problémy najdeme i v odkazování na sekundární prameny. Například na str. 8 se mluví o práci jakéhosi Goldschmidta, přičemž není řečeno, o koho jde. Na str. 53 je citován Fröhlich, ale citovaný pramen chybí v seznamu literatury.

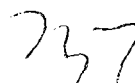
V práci nenajdeme příliš mnoho překlepů a chyb z nepozornosti, nicméně i takové tu jsou a ty závažnější působí občas dosti rušivě. Například křestní jméno Hippolyta Taina je

jednou psáno jako „Hyppolite“ (14), podruhé zase „Hyppolit“ (83). Patrně jen z nedbalosti také vznikly hrubé gramatické chyby typu „byly učitelé“ (43) nebo „se vytvořili dva základní směry“ (81).

Diplomandka se vesměs vyjadřuje dobře česky, avšak občas v jejím jazyce najdeme i formulační, stylové či gramatické prohřešky. Například na str. 25-26 se dočteme toto: „[Mariane] [s]vé názory *prohlašuje* veřejně a bez ostychu. Většina obce přijímá skutečnost, že ji není možné *převrátit* na jejich víru [...]“ [kurzíva M. H.]. Diplomandka také dostatečně neovládá pravidla české interpunkce. Do očí bije především nesprávně umístěná čárka v často se opakujících větách s infinitivem typu „Je proto nutné, mít na paměti [...]“ (12), „zda je tedy oprávněné, stavět tato díla [...]“ (13) nebo „a zabráni mu, zmocnit se jí“ (64). A na závěr jeden detail: maskulinum „determinant“ (14) je matematický termín a znamená něco jiného než „determinanta“.

Navzdory některým zmíněným nedostatkům studie splňuje nároky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

11. 5. 2008

Doc. Mgr. Martin Humpál, Ph.D.